

معرفی رشته کارشناسی فوریت های پزشکی

تعریف رشته و مقطع تحصیلی :

Prehospital Emergency Care (B.Sc.)

کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت های پزشکی

مقطع کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت های پزشکی یکی از برنامه های آموزشی گروه پزشکی می باشد. دانش آموختگان این مقطع به عنوان عضوی از تیم سلامت، انجام وظیفه می نمایند. محدوده وظائف این فارغ التحصیلان ارائه خدمات درمانی در مواجهه با بیماران اورژانسی و مصدومین ناشی از تصادفات، حوادث و بلایا پیش از رسیدن به مراکز درمانی بیمارستانی مطابق دستورالعمل های مربوطه می باشد. همچنین به عنوان بازوی فعال عملیاتی در تمامی بحران ها و حوادث غیر مترقبه آمادگی و توانایی امداد و کمک رسانی به مصدومین را دارند.

تاریخچه رشته و پیشرفتهای جدید :

رشته فوریت های پزشکی به عنوان یک حیطة حرفه ای از دهه ۱۹۶۰ میلادی در آمریکا پایه گذاری شده و پس از گذشت نیم قرن پیشرفت قابل توجهی در این رشته صورت گرفته است. در ایران نیز به دنبال فروریختن سقف فرودگاه مهرآباد در سال ۱۳۵۳ و راه اندازی اولین مرکز اورژانس پیش بیمارستانی تربیت نیروهای لازم جهت اشتغال در اورژانس به صورت غیر آکادمیک آغاز گردید، در ابتدا داوطلبان با گذراندن دوره های کوتاه مدت و اغلب ۶ ماهه به ارائه خدمت در پایگاه های اورژانس پیش بیمارستانی می پرداختند. تا سال ۱۳۷۹ متأسفانه در روند آموزش نیروها جهت اشتغال در اورژانس ۱۱۵ پیشرفت شایان ذکری رخ نداد تا اینکه در سال ۱۳۷۹ برنامه درسی دوره کاردانی رشته فوریت های پزشکی در مقطع کاردانی تصویب و پذیرش دانشجو از طریق کنکور سراسری صورت گرفت. اکنون با گذشت حدود ۷ سال از پذیرش اولین گروه دانشجویان مقطع کاردانی و احساس نیاز به تقویت بنیه علمی و توان عملیاتی فارغ التحصیلان بر آن شدیم تا با تدوین برنامه آموزشی رشته فوریت های پزشکی در مقطع کارشناسی ناپیوسته ضمن امکان ادامه تحصیل و ارتقای سطح علمی کاردان های فوریت های پزشکی با افزایش گستره خدمات رسانی ایشان کیفیت و کمیت خدمات ارائه شده توسط اورژانس پیش بیمارستانی را ارتقاء بخشیم.

فلسفه :

ما اعتقاد داریم :

به مصداق آیه ۳۱ سوره مبارکه مائده (و من احياها فکانما احيا الناس جميعا) نجات جان یک انسان همانند نجات جان بشریت است به همین جهت تلاش در جهت حفظ حیات و نجات جان انسانها یک وظیفه شرعی، اخلاقی و اجتماعی محسوب می گردد .

تأکید بر ارزشهای اخلاقی، حرفه ای ققانونی یکی از اجزاء ضروری آموزش رشته فوریت‌های پزشکی به شمار می رود . با توجه به اینکه کشور ما کی از ده کشور بلاخیز دنیاست در آموزش دانشجویان ایجاد توانمندی در مقابله با بلایای طبیعی مورد تأکید قرار خواهد گرفت .

پرسنل فوریت‌های پزشکی وظیفه تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت افراد جامعه را بر عهده دارند و این مهم با تکیه بر دانش روز و توجه به نیازهای جامعه و شرایط جغرافیایی و اقلیمی قابل دستیابی است .

تلاش در جهت روز آمد کردن اطلاعات علمی و مهارت‌های علمی و ارتقاء مستمر کیفیت آنها سرلوحه کار قرار می گیرد . در آموزش دانشجویان استفاده از استانداردهای روز و منطبق بر نیاز جامعه سرلوحه برنامه آموزشی قرار می گیرد .

روش آموزش باید متنوع و بر اساس نیازها، توانایی ها و تجربیات قبلی فراگیران باشد و با مدنظر قرار دادن استانداردهای ملی، منطقه ای و بین المللی بر اساس تجربیات گذشته نیازهای حال و آینده ارائه می شود .

حفظ کرامت انسانی در ارئه خدمت یکی از ارکان ارزشی رشته فوریت‌های پزشکی خواهد بود . حفظ ارزشهای اسلامی و احترام به خصیت انسانها به عنوان یک ارزش مهم همواره مدنظر ارائه کنندگان خدمت قرار خواهد گرفت .

پژوهش یکی از ابزارهای ارتقای علمی این رشته بوده و مبنای تصمیم گیری در تدوین برنامه و ارائه خدمات می باشد .

رسالت:

تعلیم و تربیت نیروی انسانی مجرب و کارآمد و متعهد به ارزشهای اسلامی و انسانی از اجزاء رسالت آموزش رشته فوریت‌های پزشکی محسوب می رود . فارغ التحصیلان این رشته با کسب دانش و مهارت های لازم و منطبق بر نیازهای جامعه و همگام با بالاترین استانداردها قادر خواهند بود امداد رسانی و خدمات مراقبتی پیش بیمارستانی را به بیماران و مصدومین در حداقل زمان ممکن و با کیفیت مطلوب به آحاد جامعه ارائه دهند .

دورنما:

بر اساس این برنامه آموزشی طی ده سال آینده همگام با تحول جامعه دانشجویان این رشته مطابق با استانداردهای جهانی آموزش خواهند دید . با اجرای برنامه آموزشی مقطع کاردانی فوریت‌های پزشکی، دانش آموختگان قادر به ارائه مطلوب خدمات مطابق با شرح وظایف خواهند بود . با تدوین برنامه آموزش مقاطع بالاتر متناسب با استانداردهای جهانی دانش آموختگان این رشته خواهند توانست با حضور فعال در عرصه های مختلف ارائه خدمات در مارکز فوریت‌های پزشکی برترین خدمات اثر بخش و مقرون به صرفه را در جهت اعتلای سلامت جامعه و کاهش مرگ و میر و نقص عضو د رمددجویان ارائه داده و در سطح منطقه ای و بین المللی مطرح باشند .

اهداف کلی: Aims:

هدف کلی آموزش مقطع کاردانی رشته فوریت‌های پزشکی، تربیت نیروی مجرب، کارآمد و متعهد است که قادر باشند به عنوان عضوی از تیم سلامت وظیفه خطیر امداد رسانی به آحاد جامعه را در زمان نیاز (از بدو درخواست تا انتقال به مراکز درمانی) به نحو احسن به انجام رسانند.

نقش‌های دانش‌آموختگان: Role definitions:

این نقش‌ها شامل: نقش‌های مراقبتی، آموزشی، بهداشتی و مدیریتی در محله پیش بیمارستانی می‌باشد.

نکته: افراد مستعد نقش پژوهشی را هم می‌توانند در مرحله پیش بیمارستانی انجام دهند.

وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان: Task Analysis:

ارزیابی اولیه و سریع بیماری
ارایه کمک‌های اولیه پزشکی به بیماران بدحال و مصدومان
برقرار ساختن ارتباط با مراکز اصلی اورژانس و پزشک مشاور
ارایه گزارش پزشکی مناسب و مفید به پزشک مشاور یا مرکز پیام و کسب تکلیف
بکارگیری صحیح تجهیزات موجود در آمبولانس به منظور پایش، جابجایی، انتقال و تثبیت وضعیت بیمار
انجام اقدامات پایه نظیر گرفتن مسیر وریدی مناسب، تجویز اکسیژن، باز نگاه داشتن راه هوایی، انجام پایش قلبی و
نیز اقدامات احیای قلبی ریوی پایه در موارد ایست قلبی – تنفسی، تجویز مایعات در موارد شوک
تجویز صحیح داروهای موجود در آمبولانس، انجام انتوباسیون لوله تراشه، دادن شوک الکتریکی به بیمار و سایر اقدامات
احیاء پیشرفته با کسب مجوز از پزشک مسئول یا بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغ شده
رانندگی وسیله نقلیه جهت رسیدن سریع به محل مأموریت و حمل بیمار به مراکز درمانی در اسرع وقت
رعایت اخلاق حرفه‌ای و اطمینان بخشی به بیمار و همراهان
انجام سایر مسئولیت‌های محوله بر اساس دستورالعمل‌های سازمانی و بخشنامه‌های اداری

تبصره: فضای عملکردی فارغ التحصیلان این رشته به طور کلی در حوزه پیش بیمارستانی و در موارد خاصی در حوادث غیر مترقبه است.

استراتژی اجرایی برنامه:

جهت نیل به اهداف آموزشی رشته فوریت‌های پزشکی، راهبردهای ذیل لازم است بکار گرفته شوند.

تنظیم اهداف و ارائه برنامه‌های آموزشی منطبق بر نیازهای ملی – محلی

تأکید بر حفظ حیات و پیشگیری از بروز معلولیت

ارائه برنامه‌های آموزشی از طریق مشابه سازی در مراکز مهارت‌های بالینی با استفاده از ابزار و تجهیزات مناسب آموزشی

(مانکن، مولاز) و آمبولانس

تأکید بر بکارگیری مهارت‌های آموخته شده در محیط‌های واقعی (مراکز بیمارستانی و سپس در پایگاه‌های اورژانس) توجه به روشها و فنون جدید آموزش با تأکید بر روشهای حل مشکل طراحی برنامه آموزشی مبتنی بر نقشها و وظایف حرفه ای آموزش دانشجوی د رجهت تقویت خودآموزی و یادگیری مستمر طراحی برنامه بر اساس مسائل مربوط به بلایا و تغییرات احتمالی شرح وظایف در شرایط خاص. شرایط و نحوه پذیرش دانشجو :

پذیرش دانشجو از طریق آزمون سراسری دانشگاهها به صورت نیمه متمرکز (مصاحبه ، معاینات بدنی و ...) با تأکید بر اختصاص سهمیه به مناطق محروم طبق نیاز اعلام شده از مرکز مدیریت و حوادث فوریت‌های پزشکی کشور است .

رشته های مشابه در داخل کشور :

رشته مشابه در داخل کشور وجود ندارد .

رشته های مشابه در خارج از کشور :

رشته مشابه در خارج از کشور وجود دارد به عنوان مثال : در ایالات متحده آمریکا ، به این گروهها تکنسین فوریت‌های پزشکی Emergency Medical Technician اطلاق می شود که در سه مقطع پایه EMT Basic شده برای این رشته در ایران در حد EMT Intermediate می باشد .

شرایط مورد نیاز راه اندازی رشته کاردانی فوریت‌های پزشکی :
طبق ضوابط دفتر گسترش و ارزیابی آموزش پزشکی می باشد.

رسالت و اهداف کارشناسی فوریت های پزشکی

رسالت:

تعلیم و تربیت نیروی انسانی مجرب و کارآمد و متعهد به ارزشهای اسلامی و انسانی از اجزاء رسالت آموزش رشته فوریت‌های پزشکی محسوب می گردد . فارغ التحصیلان این رشته با کسب دانش و مهارت های لازم و منطبق بر نیازهای جامعه و همگام با بالاترین استانداردها قادر خواهند بود امدادسانی و خدمات مراقبتی پیش بیمارستانی را به بیماران و مصدومین در حداقل زمان ممکن و با کیفیت مطلوب به آحاد جامعه ارائه دهند.

چشم انداز:

بر اساس این برنامه آموزشی طی ده سال آینده همگام با تحول جامعه، دانشجویان این رشته مطابق با استانداردهای جهانی آموزش خواهند دید. با اجرای برنامه آموزشی مقطع کاردانی فوریتهای پزشکی، دانش آموختگان قادر به ارائه مطلوب خدمات مطابق با شرح وظایف خواهند بود. با تدوین برنامه آموزش مقاطع بالاتر متناسب با استانداردهای جهانی دانش آموختگان این رشته خواهند توانست با حضور فعال در عرصه های مختلف ارائه خدمات در مارکز فوریتهای پزشکی برترین خدمات اثر بخش و مقرون به صرفه را در جهت اعتلای سلامت جامعه و کاهش مرگ و میر و نقص عضو د رمددجویان ارائه داده و در سطح منطقه ای و بین المللی مطرح باشند. دانشکده پیراپزشکی از طریق بهره گیری از همکاری و حمایت کلیه اعضای هیأت علمی مجرب، کارکنان و دانشجویان با بهره گیری از فن آوریهای جدید، ایجاد فضای توأم با خلاقیت و نوآوری، از طریق شفاف نمودن مشکلات و نیازهای آموزشی دانشکده طی ۵ سال آینده جزو یکی از دانشکده برتر دانشگاه علوم پزشکی استان باشد و زمینه تولید و انتقال دانش پیراپزشکی را در آینده ارتقاء بخشد.

اهداف استراتژیک:

- ۱- ایجاد بستر مناسب برای توانمند سازی دانشجویان و اعضای هیأت علمی گروه فوریت های پزشکی
- غنی سازی کتابخانه (کتب و مجلات)
- برگزاری کارگاه های تازه های احیای قلبی ریوی برای اعضای هیأت علمی از یک مورد در هر سال
- حمایت از شرکت اعضای هیأت علمی در کارگاه های آموزشی درون دانشگاهی و همایش های کشوری در چهارچوب قوانین مصوب دانشگاه و یا بر اساس احساس نیاز دانشگاه حداقل سالی یکبار
- ۲- برگزاری کنفرانس و همایش ها و کارگاه ها
- برگزاری همایش های مربوط به فوریت های پزشکی در هر سال
- برگزاری حداقل ۶ کنفرانس بر اساس اولویت های گروه های آموزشی در هر سال
- برگزاری حداقل ۲ ژورنال کلاب در هر سال توسط گروه های آموزشی

- برگزاری کارگاه های آموزشی در زمینه مدیریت بحران سالی ۲ بار برای دانشجویان و اعضاء هیأت علمی

۳- توسعه همکاری های بین بخشی

الف) درون دانشگاهی :

- تشکیل جلسات مشترک با معاونت درمان و تعیین زمینه های همکاری آموزشی و پژوهشی در هر نیمسال تحصیلی

- اجرای کارهای آموزشی مشترک متناسب با نیازهای هر معاونت

- اجرای برنامه های بازآموزی برای کارکنان بخش فوریت های پزشکی بر اساس نیازهای اعلام شده

ب) سایر ارگان ها :

- شناسایی سازمان هایی که امکان اجرای پروژه های مشترک آموزشی در آنها وجود دارد از قبیل آموزش و پرورش ، آتش نشانی ، هلال احمر و ...

۴- تعیین اولویت های پژوهشی گروه های آموزشی

- تعیین اولویت های پژوهشی در زمینه مسائل و مشکلات آموزشی

- تعیین اولویت های پژوهشی در زمینه مسائل و مشکلات بالینی